

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 2(14)

Київ 2006

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Гайченко В. А., д-р біол. наук, проф. — заступник головного редактора
Саєвич І. Г., канд. філол. наук — відповідальний редактор
Марусева О. А. — відповідальний секретар
Чирков В. М. — відповідальний редактор за випуск

Економічні науки і менеджмент

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Титова Н. А., д-р екон. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Баєва О. В., д-р біол. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Ніколенко Ю. В., д-р екон. наук, проф., Криклій А. С., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф.

Політичні науки

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Горбатенко В. П., д-р політ. наук, проф., Кирилук Ф. М., д-р філос. наук, проф., Храмов В. О., д-р політ. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф., Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Коломінський Н. Л., д-р психол. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф., Сагач Г. М., д-р пед. наук, проф.

Юридичні науки

Бабкін В. Д., д-р юрид. наук, проф., Коваленко В. В., д-р юрид. наук, проф., Марчук В. М., д-р юрид. наук, проф., Скрипнюк О. В., д-р юрид. наук, проф., Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф.

*Рекомендовано Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 29 березня 2006 р.)*

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М43 Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К. : МАУП, 2001. — Вип. 1. — ISBN 966-608-120-2

Вип. 2(14). — 2006. — 196 с. — Бібліогр. в кінці ст. — ISBN 966-608-655-7

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки і менеджменту, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, у якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, менеджменту, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

ББК 65.9(4УКР)я43+88я43

ISBN 966-608-120-2
ISBN 966-608-655-7

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2006

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ І МЕНЕДЖМЕНТ	5	Борщ В.В., Осоченко І. В. Методи прийняття рішень у менеджменті	61
Сєвка В. Г., Мальцева М. Ю. Будівельний потенціал як складова розвитку економіки країни	5	Солопенко Р. І., Солопенко Р. Р. Економічне обґрунтування управлінських рішень, пов'язаних із системою кадрового менеджменту транспортного підприємства.....	64
Савельєва Т. М. Проблеми розвитку великих корпоративних структур в економіці України	9	Шульжик Ю. О. Проблема прогнозування динаміки одно- та різномісних об'єктів з нелінійними зв'язками	69
Мамонова Н. В., Москвіна А. О. Про пріоритети створення умов сталого конкуреноспроможності країни	14	Морозова Н. І. Проектна діяльність в організації та структурні зміни в управлінні нею	75
Крочук В. М. Методичні аспекти аудиту доходів і витрат транспортного підприємства	18	Стрельчук А. С., Пенцов О. С. Автоматизовані системи управління в роботі організації державної і недержавної форм власності	81
Нгуєн Тхі Тхань Тінь Основні напрями, механізми і завдання інтеграції В'єтнаму в економічну та фінансову регіональну й світову системи	22	Смерічевська С. В. Інновації в освіті та основні підходи до їх вивчення	85
Бовтрук Ю. А. Валютна інтеграція як сучасна риса розвитку світового господарства	28	ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	89
Гнезділова Н. М. Інтеграційні процеси системи освіти в Україні	34	Маркова С. В., Баран О. В. Українська геополітика: сучасні проблеми і тенденції	89
Бойченко Е. Б. Гендерний аналіз кон'юнктури ринку праці Донецької області	38	Панкевич О. З. Реалізація принципу розподілу влади у США (зовнішньополітичний аспект)	96
Макаровська Т. П. Інформаційна безпека України як передумова її вступу до СОТ	45	Горбатенко І. А. Політологія як чинник консолідації українського суспільства	101
Рябченко І. М., Баранов Ю. В., Гагарін В. В., Хіврич І. Ю., Лаврушко Л. Г. Розробка моделі для вирішення задачі прогнозування	48	Кран А. П. Сутність політичної стабільності: індикатори і функції	107
Дідик Я. М. Використання математичних моделей для планування рекреаційного природокористування ...	51	Шевченко О. М. Військовий потенціал та ядерна програма Пакистану	114
Бараболя В. І., Крутовий Ж. А., Касілова Л. О., Мамонова Н. В. Актуальні напрями вдосконалення вищої освіти в Україні	54	Білошицький С. В. Національні інтереси України в умовах глобалізації світових процесів	120
Мамонов К. А., Савченко М. М. Вибір напрямів цільових методів удосконалення професійної підготовки кадрів на підприємстві	57	Сычева Н. А. Стратегическое планирование избирательной кампании: методологический аспект	126

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЇЇ ВСТУПУ ДО СОТ

Наукові праці МАУП, 2006, вип. 2(14), с. 45–47

Розглянуті напрями державної політики щодо гарантування інформаційної безпеки України. Наведені основні джерела загроз інформаційній безпеці держави. Перелічені засоби впливу загроз на інформаційну безпеку за напрямками: інформаційні, програмно-математичні, фізичні, радіоелектронні. Зазначені першочергові заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України.

В умовах глобалізації трансферу інформаційних технологій, коли понад 70 % світового сукупного національного продукту так чи інакше залежить від інформації, що зберігається в інформаційних системах, економічна безпека кожної держави визначається передусім її інформаційною безпекою.

Глобалізація комп'ютерних мереж створила для бізнес-діяльності не тільки відомі зручності та переваги, а й певні проблеми. Ідеться як про прямі крадіжки, втрати даних персональних комп'ютерів фірм, несанкціоноване зовнішнє підключення до комп'ютерної мережі компаній, так і про використання доступу до інформаційних систем самими співробітниками, здійснення ними, наприклад, трансфертних операцій для переказу грошей на приватні банківські рахунки, цільові програми "вірусних нападів". Загалом через інформаційну вразливість втрати західних компаній щорічно сягають сотень мільярдів доларів [4]. Настав час перейматися подібними проблемами і в Україні.

На сучасному етапі в Україні немає реальних гарантій її інформаційної безпеки, відсутній комплекс нормативно-правових актів щодо захисту інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури. Процес інформатизації просувається стихійно та некеровано, з переважним ухилом у бік використання засобів інформатизації іноземного виробництва.

Безсистемність процесів формування інформаційної інфраструктури України зумовлює

складність розв'язання проблеми інформаційної безпеки, захисту інформаційних ресурсів на рівні як держави, так і окремої організації, підприємства, фірми. Специфіка цих проблем полягає в тому, що об'єктивно достатній рівень захищеності інформаційної інфраструктури та інформаційних ресурсів може бути досягнутий тільки шляхом чіткого визначення об'єктів інформаційної безпеки України, забезпечення надійного функціонування державних і суспільних інститутів для реалізації практичних заходів щодо захисту інформації [1].

Таким чином, за умови входження України до СОТ актуальність питання організації її інформаційної безпеки, приведення методів запобігання та ліквідації загроз до міжнародних стандартів не викликає сумнівів.

Інформаційна безпека відіграє суттєву роль у забезпеченні життєво важливих інтересів будь-якої країни. Основним завданням у забезпеченні інформаційної безпеки в Україні є створення розгалуженого та захищеного інформаційного простору, захист національних інтересів України в умовах формування світових інформаційних мереж, захист економічного потенціалу держави від незаконного використання інформаційних ресурсів, реалізація прав громадян, установ і самої держави на отримання, поширення та використання інформації.

З цією метою урядом України була розроблена Концепція національної інформаційної політики, дев'ятий розділ якої присвячений саме проблемам

інформаційної безпеки [2]. Згідно з цією Концепцією, державна політика забезпечення інформаційної безпеки України полягає в наступному:

- у забезпеченні конституційних прав людини на доступ до інформації, використанні інформації в інтересах здійснення не забороненої чинним законодавством діяльності, фізичного, інтелектуального й духовного розвитку, а також у захисті інформації, що стосується особистої безпеки громадянина;
- у створенні умов для гармонійного розвитку інформаційної структури, для реалізації конституційних прав і свобод людини й громадянина у сфері отримання інформації та використання її з метою забезпечення непорушності конституційного ладу, суверенітету й територіальної цілісності України, політичної, економічної та соціальної стабільності, безумовного забезпечення законності й правопорядку, розвитку та взаємовигідного міжнародного співробітництва.

Державна політика ґрунтується на таких засадах забезпечення інформаційної безпеки:

- дотримання конституційних прав і свобод людини й громадянина у сфері отримання інформації і користування нею, забезпечення духовного відродження України, зберігання і зміцнення моральних цінностей суспільства, традицій патріотизму й гуманізму, культурного й наукового потенціалу;
- здійснення інформаційного забезпечення державної політики України, пов'язане з доведенням до української та міжнародної громадськості достовірної інформації про державну політику України, її офіційну позицію стосовно соціально значущих подій українського та міжнародного життя, забезпечення доступу громадян до відкритих інформаційних ресурсів;
- розвиток сучасних інформаційних технологій, вітчизняної індустрії інформації, у тому числі індустрії засобів інформатизації, телекомунікації і зв'язку, забезпечення потреби внутрішнього ринку її продукцією і вихід цієї продукції на світовий ринок, а також забезпечення накопичення, зберігання та ефективного використання вітчизняних ресурсів;
- захист інформаційних ресурсів від несанкціонованого доступу, забезпечення безпеки інформаційних і телекомунікаційних систем як наявних, так і тих, що створюються на території України.

До джерел загроз інформаційній безпеці нашої держави належать такі:

- недружня політика іноземних держав у галузі глобального інформаційного моніторингу;
- цілеспрямована підривна діяльність іноземних спецслужб, політичних та економічних структур;
- злочинна діяльність міжнародних угруповань, формувань та окремих осіб;
- неправомірна чи протиправна діяльність посадових осіб державних органів, структур, формувань, спрямована проти інтересів України;
- некерований характер процесу створення інформаційної інфраструктури України;
- недосконалість технічних та програмних засобів й недостатня кваліфікація персоналу інформаційних служб і систем;
- недосконалість, неповнота і неузгодженість із відповідними міжнародними правовими актами чинного законодавства України в інформаційній сфері;
- недостатній розвиток лексикографічної бази української мови і національного лінгвістичного забезпечення інформаційних систем;
- низькі темпи науково-технічного і культурного розвитку суспільства внаслідок економічної кризи або неадекватної внутрішньої політики держави в інформаційній сфері;
- низька правова, організаційна та програмно-технічна забезпеченість у галузі інформаційної безпеки.

Засоби впливу загроз на інформаційну безпеку поділяються на інформаційні, програмно-математичні, фізичні, радіоелектронні, організаційно-правові [4].

До *інформаційних засобів* належать:

- порушення адреси і своєчасності інформаційного обміну, протизаконні збір і використання інформації;
- несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів;
- маніпулювання інформацією (дезінформація, приховування та викривлення інформації);
- незаконне копіювання інформації в інформаційних системах;
- використання засобів масової інформації з позицій, які суперечать інтересам громадян, організацій чи держави;

- викрадення інформації з бібліотек, архівів, банків і баз даних;

- порушення технології обробки інформації.

До *програмно-математичних засобів* належать:

- запуск програм-вірусів;
- установка програмних і апаратних ретранслюючих пристроїв;
- знищення або модифікація даних в інформаційних системах.

До *фізичних засобів* належать:

- знищення або руйнування засобів обробки інформації та зв'язку;
- знищення, руйнування чи викрадення оригінальних носіїв інформації;
- викрадення програмних чи апаратних ключів і засобів криптографічного захисту інформації;
- постачання "інфікованих" компонентів інформаційних систем.

До *радіоелектронних засобів* належать:

- перехоплення інформації в технічних каналах її витоку;
- вбудова електронних пристроїв перехоплення інформації в технічні засоби та приміщення;
- перехоплення, дешифрування та подання хибної інформації в мережах передавання даних і мережах зв'язку;
- негативний вплив на паролно-ключові системи;
- радіоелектронне придушення мереж зв'язку і систем керування.

Наслідки інформаційних злочинів в економічній сфері на рівні окремих організацій, підприємств, фірм можуть призвести до економічних втрат через знецінення і втрати товарної частини інформаційного ресурсу — промислових та інформаційних технологій.

Вплив інформаційних загроз на структури державної влади, що відповідальні за підготовку та прийняття рішень, реалізація яких безпосередньо впливає на безпеку держави, може сприяти виникненню надзвичайних ситуацій у державі та суспільстві, завдати значні збитки через пору-

шення функціонування систем зв'язку, контролю і керування або виток таємної інформації.

Загальнонаціональний рівень важливості проблеми інформаційної безпеки країни, її комплексний характер вимагають розробки і реалізації відповідної національної довгострокової програми.

Наведемо необхідні першочергові заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України [3]:

- визначення складу, послідовності і порядку розробки законодавчих і нормативно-правових актів з питань інформаційної безпеки, а також механізмів їх введення в дію (правове забезпечення);
- розробка державної цільової науково-технічної програми забезпечення інформаційної безпеки, створення інформаційної бази, спрямованої на реалізацію концепції інформаційної безпеки України (науково-технічне забезпечення);
- розробка і створення цілісної організаційної структури системи інформаційної безпеки України;
- створення вітчизняної системи сертифікації технічних і програмних засобів інформатизації на відповідність вимогам міжнародної інформаційної безпеки (організаційне забезпечення);
- забезпечення реальних потреб системи інформаційної безпеки у кваліфікованих кадрах, матеріально-технічних та фінансових ресурсах (ресурсне забезпечення).

Література

1. Маліцький Б., Попович О. Про невідкладні заходи щодо посилення ролі науки та технологій в економічному і соціальному розвитку України // Економіст. — 2005. — № 4. — С. 31–35.
2. <http://www.gov.ua> (веб-сторінка Кабінету Міністрів України).
3. <http://www.ueplac.kiev.ua/ukr/index.shtml> (веб-сторінка UEPLAC — Українсько-європейського центру з питань законодавства).
4. <http://www/soskin.info> (Наук. журн. "Економічний часопис").

Directions of public policy are considered in relation to the informative safe conducts of Ukraine. The basic sources of threats to informative safety of the state are indicated. Facilities of influencing of threats are transferred on informative safety after directions: informative, programmatic-mathematical, physical, radios electronic. Primary measures are marked in relation to providing of informative safety of Ukraine.

Надійшла 12 травня 2006 р.